

Referat fra koordineringsgruppemøte 6

Helsedirektoratets lokaler, Universitetsgaten 2

09.05.2018, kl. 10.00-12.35

Til stede: Koordineringsgruppens medlemmer

Linda Granlund, Helsedirektoratet (møteleder)

Anne Kathrine Owren Aarum, Helsedirektoratet

Ole Berg, Helsedirektoratet (referent)

Martina Rabsch, Rema

Ingvill Størksen, Virke

Inge E. Næsset, NorgesGruppen

Harald Kristiansen, Coop

Hege Berg-Knutsen, Coop

Gry Sørensen, NFGF

Kristin Saarem, Nortura SA

Lars Galtung, Tine SA

Anders Högberg, Orkla ASA

Petter Haas Brubakk, NHO Mat og Drikke

Gunn Knutsen, Sjømat Norge

Leif Bache-Mathiesen, NHO Service og Handel

Observatører

Anna Maria Karlsen, NHO Mat og Drikke

Anne Hatløy, Fafo

Anne Inga Hilsen, Fafo

Svein Erik Stave, Fafo

Arnhild Haga Rimestad, Helse- og omsorgsdepartementet

Sophie Grindheim, praktikant i Helse- og omsorgsdepartementet

Sak 15/18 Velkommen og Helsedirektoratets arbeid

- a) Møteleder informerte om status for sekretariatets arbeid siden forrige møte. Helsedirektoratet har vurdert hvordan intensjonsavtalen kan utvides juridisk til også å omfatte serveringsbransjen. Det er utarbeidet en endringsavtale til intensjonsavtalen som innbefatter at definisjonen av matbransjen i avtalen utvides. Det vil også bli en mindre endring av tilslutningsavtalen, men aktører som har signert den opprinnelige tilslutningsavtalen behøver ikke signere tilslutning på nytt. Det vil bli arrangert et signeringsevent med statsråd i etterkant av neste møte i Næringslivsgruppen 7.juni hvor både aktører fra serveringsbransjen og andre aktører oppfordres til å slutte seg til arbeidet. Alle interessenter bes kontakte sekretariatet i forkant slik at det formelle er på plass.

Helsedirektoratet informerte kort om #MerAv-kampanjen som understøtter arbeidet i innsatsområde 4. Lansering blir i uke 22, målgruppe barn/ungdom 9-13 år og foreldre. Parallellt med dette jobber Helsedirektoratet med å oppklare vanlige misoppfatninger om mat og helse i samarbeid med Mattilsynet.

Referansegruppen for intensjonsavtalen er utvidet med et nytt medlem, seniorforsker Trine Husøy, som sammen med Haakon Meyer vil representere Folkehelseinstituttet i referansegruppen.

Status for pilot på ny forbruksundersøkelse fra SSB. Det jobbes med tilgang til data for å få gjennomført en «proof of concept» for koblingen mellom kjøps- og betalingstransaksjoner. Når den siste leveransen er mottatt for videre bearbeiding hos SSB er målet å gjennomføre testen så raskt som mulig.

Sak 16/18 Følgeevaluering: andreutkast av egenrapporteringskjema

- a) Møteleder introduserte bakgrunn og mål for følgeevaluering av intensjonsavtalen. Fafo presenterte bakgrunn for nytt utkast til egenrapporteringskjema. Siden forrige møte i koordineringsgruppen har Fafo hatt møte med NHO Mat og Drikke og Helsedirektoratet, og de har snakket med en representant for handelen og en stor aktør for produsentene om utforming av egenrapporteringskjemaet og prinsipper for rapportering. Følgeevalueringen skal gi svar på tre overordnede spørsmål:

1. Er intensjonsavtalen en effektiv arbeidsform for å gjøre norsk kosthold sunnere?
2. Hvilke tiltak gjøres i forbindelse med avtalen hos de ulike partene?
3. Oppfatter partene intensjonsavtalen som et fornuftig verktøy til å fremme sunnere kosthold?

Saksunderlaget består av et nytt utkast til følgeevalueringsskjema som FAFO har bearbeidet siden forrige koordineringsgruppemøte med følgende tre deler:

Del 1 av skjemaet består av spørsmål som aktørene i avtalen kan besvare og som FAFO deretter skal bearbeide. Alle innsendte data anonymiseres, aggregeres og vil bli brukt for å

vurdere spørsmål 1 og 3 som angitt i listen over med overordnede spørsmål som undersøkelsen skal besvare. Det vil også være mulighet for å fremme spesielle tiltak som ikke gjelder for alle aktører, slik som endret fôrsammensetning/produktutvikling mv. Del 2 av utkastet består av tiltak som virksomhetene selv ønsker at skal offentliggjøres på nettsidene til intensjonsavtalen (Helsedirektoratet.no). Del 3 av utkastet består av data som innhentes årlig, men som ikke er en del av egenrapporteringen, f.eks. fra Utviklingen i norsk kosthold.

NHO Mat og Drikke kommenterte at omfanget av følgeevalueringen er av en slik art at den burde vært inkorporert i intensjonsavtaleteksten.

Møteleder repliserte at følgeevalueringen bør sees på som noe positivt som kan bidra til å dokumentere at samarbeid med matbransje fungerer, og at den er en mulighet til å synliggjøre tiltak som gjøres av hver enkelt aktør. I avtaleteksten står det at "koordineringsgruppen skal ha det overordnede ansvaret for å koordinere arbeidet med intensjonsavtalen inkludert måloppnåelse, fremdrift og evaluering". Under "partenes leveranse" står det i avtalen at helsemyndighetene skal innhente data for å kunne evaluere denne avtalens måloppnåelse, og at alle parter skal rapportere til koordineringsgruppen i henhold til det formatet som partene under det aktuelle innsatsområdet blir enige om. Det ble presisert at all rapportering er frivillig. Det overlates til hver enkelt bedrift å vurdere om spørreundersøkelsen besvares eller ikke. Sekretariatet vil også sikre at undersøkelsen, inkludert spørreskjemaet, er konkurranserettslig vurdert innen utsendelse.

Møtet drøftet deretter spørsmålene i de ulike delene i utkastet til egenrapporteringsskjemaet. Det var enighet om at utkastet til skjema er for omfattende og at det har for stor grad av detaljering, spesielt i spørsmål 5-10 per innsatsområde. Kvantitative spørsmål må unngås da aktørene ikke måler antall produkt/tiltak direkte knyttet til intensjonsavtalen. Spørsmålene om hvilke type tiltak som er tatt i bruk, kan slås sammen. Et alternativ kan være å svare ja/nei på spørsmål 5-10 og inkludere en åpen tekstboks under hvert spørsmål. Spørsmål om produksanering, emballering og porsjonsstørrelse kan inngå i åpent spørsmål om tiltak i tråd med intensjonsavtalen.

Det var enighet om å inkludere spørsmål om vurdering av helsemyndighetenes rolle i avtalen. Presenterte forslag til spørsmål ble ansett som gode. Det ble fremmet et forslag om at tilsvarende vurdering av bransjeorganisasjonenes innsats også bør inkluderes i skjemaet.

Det ble kommentert at åpne spørsmål som "hvilke type tiltak i tråd med intensjonsavtalen har bedrift gjort mest av/mener er viktigst" og "hvilke utfordringer ser de ulike bedriftene innenfor hvert enkelt innsatsområde" kan være nyttige å få svar på. Utfordringer kan både være av intern og ekstern art. Det kan være nyttig å rangere tiltak for å synliggjøre hva aktøren mener er deres viktigste tiltak det aktuelle året.

Det ble spurt om hvordan tiltak for å endre/påvirke forbrukeratferd skal synliggjøres. Det kan for eksempel spørres om merking med/bruk av nøkkelhullsmerket, bruk av brødskala mv.

Konkrete innspill til tiltak/spørsmål som foreslås til revidert utkast til egenrapporteringsskjema, sendes til sekretariatet innen 17.mai.

Det ble enighet om at rapportering av innsatsområde 4 i skjemaets del 1 bør deles opp i de tre sektorene innsatsområdet dekker. Aktørene signerer på innsatsområde 4 og det kan spørres om bedriften jobber med «fisk og sjømat», «frukt og grønt» og/eller «grove kornprodukter».
Det ble enighet om at branseorganisasjonenes innsats bør vurderes på lik linje med helsemyndighetene.

Det ble enighet om at Fafo utarbeider nytt forslag til egenrapporteringsskjema hvor innspill fra møtet, samt eventuelle ytterligere innspill som mottas innen 17. mai, tas til følge. Nytt, revidert utkast til spørreskjema sendes til koordineringsgruppens medlemmer for konkrete innspill/tilbakemeldinger. Revidert skjema bør være ferdig i forkant av neste møte 12. september.

Sak 17/18 Status for innsatsområdene 1-4 og planer for 2018

- a) **Innsatsområde 1, salt:** Helsedirektoratet informerte om status i arbeidet. Saltpartnerskapsavtalen går ut 31.12.2018 og videre form for organisering må vurderes. Alle arbeidsgruppene i saltpartnerskapet sender skriftlige innspill for hvordan arbeidet har vært med erfaringer og ønsker fremover. Forslag til fremtidig organisering skal diskuteres i styringsgruppa i saltpartnerskapet 28.mai, og vil fremmes i neste møte i koordineringsgruppen. Ulike forslag er diskutert internt i Helsedirektoratet. Foreløpig har vi alternativene som ble presentert i styringsgruppen i saltpartnerskapet 6. mars:
1. Saltpartnerskapet videreføres med dagens organisering. Det inngås ny avtale (2019-2021)
  2. Saltpartnerskapet legges inn under intensjonsavtalen og organiseres på lik linje med de andre innsatsområdene
  3. Annet alternativ?
- b) **Innsatsområde 2 tilsatt sukker og 3 mettett fett:** NHO Mat og Drikke (NHO MD) informerte om status. Arbeidet i innsatsområde 2 er fortsatt preget av den uventede økningen i produktavgifter. I innsatsområde 3, mettett fett, har NHO MD hatt innledende samtaler med arbeidsgruppelidere i mettett fett for å forberede en prosess for å komme frem til mål for 2021, dette følges opp i sak 19/18.
- c) **Innsatsområde 4, sjømat, frukt, grønnsaker og grove kornprodukter.** Norges frukt- og grønnsakgrossisters forbund (NFGF) informerte om status. Workshop 3 ble nylig gjennomført med gode tilbakemeldinger. Programmet var noe tett og det ble kommentert at det var mer som et seminar enn en workshop. Workshop 4 skal arrangeres på dag 2 av

Foodscape (11. oktober). I tillegg planlegges det å annonsere vinner av NM i sunn fastfood i forbindelse med denne workshopen. Møteleder gav honnør til arbeidet i innsatsområde 4.

Sak 18/18 Status monitorering i Tradesolution

- a) Bakgrunn for bruk av data fra Tradesolution (TS) ble gitt. Foreløpige tall for mettet fett og sukkerarter ble presentert. TS har deklarete verdier for næringsinnhold for alle produkter, men har ikke oversikt over volumdata for produkter som er direkte distribuert, som f.eks. flytende produkter fra Tine og en del brødvarer. Det jobbes med å se om og hvordan disse dataene kan inkluderes.

Monitoreringsgruppen har hatt møte med TS og anbefaler at vi fremover benytter de 70 % største produktene per kategori. TS har skilt kategoriene melk og yoghurt.

Det kom innspill på at ferdigmat er den produktgruppen som øker mest i handelen og at det ville være nyttig å skille ut dette som egen kategori for monitorering av mettet fett.

Monitoreringsgruppen følger opp med spørsmål til TS. Det ble kommentert at det vil være viktig å gjøre datauttak samtidig som måloppnåelse skal vurderes.

Det ble enighet om at videre monitorering av tall fra Tradesolution tar utgangspunkt i de 70 % volummessig største produktene i hver kategori, og at både tall for gjennomsnittlig innhold per kategori og vektet gjennomsnitt beregnes. Data tas ut og analyseres årlig.

Sak 19/18 Mål for mettet fett i 2021

- a) NHO MD kommenterte at å sette mål for mettet fett er krevende og omfatter hele næringskjeden. I tillegg er det utfordrende å sette mål for 2021 når vi ikke vet status for 2018. NHO MD har hatt innledende dialog med arbeidsgruppeledere i mettet fett og det er ønskelig å bruke disse for å diskutere veien videre. Det er et ønske om data fra ny forbruksundersøkelse som bakgrunn for nye mål.

Det ble enighet om at NHO MD inviterer til møte før sommeren 2018 for å se på mål for mettet fett i 2021. Sekretariatet kontakter SSB om når data kan forventes.

Sak 20/18 Rapport til næringslivsgruppa

- a) Sekretariatet la frem første utkast til rapport. Endelig rapport skal sendes til Helse- og omsorgsdepartementet 28.mai. Status for arbeidet i innsatsområdene siden forrige møte i Næringslivsgruppen 23.11.2017 bes sendet til sekretariatet innen 25. mai. Det kom innspill på at arbeid med #MerAv-kampanjen og kommunikasjonssamarbeid med Mattilsynet bør omtales i rapporten.

Sak 21/18 Omfang og rammer for workshops i intensjonsavtalen

- a) Hyppighet av workshops i regi av intensjonsavtalen ble diskutert. For å sikre fremgang i arbeidet er det viktig med en viss regelmessighet av workshops uten at dette skal gå på bekostning av øvrig arbeid. Hensiktsmessige agendaer er viktige. For eksempel kan det være

nyttig å synliggjøre hva som kan påvirkes og hva som ikke kan påvirkes innenfor hvert innsatsområde.

Innsatsområde 4 ønsker å fortsette med to workshops per år. For innsatsområde 2 og 3 vil programkomiteen drøfte ønsket tidspunkt for ny workshop med arbeidsgrupelederne.

Det ble enighet om at det bør arrangeres minst 1 workshop/seminar per innsatsområde per år.

- b) Avklare regler for deltakelse på interne workshops. Det oppleves stor interesse for å delta på workshops i regi av intensjonsavtalen fra aktører/miljøer som ikke har signert tilslutning. Dette medfører en merkostnad for arrangørene, og det er vanskelig å styre påmelding og beregne fasiliteter. Det bør skilles mellom aktiviteter som arrangeres i regi av intensjonsavtalen, og seminarer som er åpne for alle interesserte. Sekretariatets forslag ble godkjent etter innspill i møtet.

Det ble kommentert at alle møter/workshops i regi av intensjonsavtalen bør innledes med de konkurranserettslige prinsipper som gjelder for aktørene i avtalen.

Det ble enighet om at workshops i regi av intensjonsavtalen er for alle involverte parter. Dette inkluderer alle tilsluttede aktører, medlemmer i referansegruppen og representanter fra Fafo som gjennomfører følgeevalueringen. I tillegg kan andre aktuelle representanter delta, etter nærmere vurdering av den ansvarlige arrangøren.

Sak 22/18 Dato og saker for neste møte

- a) Dato for neste møte i koordineringsgruppen settes til 12. september 2018 kl. 10.00-13.00 i Helsedirektoratet, Universitetsgata 2. Forslag og innspill på saker sirkuleres per epost.

Forslag til saker:

- Helsedirektoratets arbeid
- Status og fremdrift for innsatsområdene 1 – 4
- Ferdigstillelse av egenrapporteringsskjema for følgeevalueringen
- Veien videre for saltpartnerskapet (inkl. mål for 2021)
- Status: Prosess for å sette mål for mettet fett i 2021

Sak 23/18 Eventuelt

- a) Ingen innkomne saker.